

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060102097971514

ბრძანება No-527

ქ. თბილისი

02 / სექტემბერი / 2014 წ.

შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის N1 და N2 სადნობი საამქროებისათვის 110/10/6კვ ძაბვის ქვესადგურის - „ახალი ფერო“ მშენებლობა/ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის ტერიტორიაზე, N1 და N2 სადნობი საამქროებისათვის 110/10/6კვ ძაბვის ქვესადგურის - „ახალი ფერო“ მშენებლობა/ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №41, 29.08.2014წ;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ჯორჯიან მანგანეზმა“ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის № 41 (29.08.2014წ.), დასკვნით გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ჯორჯიან მანგანეზს“;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის გამგეობის წერილი (№2877; 14.08.2014); ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 41; 29.08.2014 წ.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

თეიმურაზ მურღულია

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6^ა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20
ფაქსი: 272-72-37

**ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე**

№ 41

29 აგვისტო 2014 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის №1 და №2 სადნობი საამქროებისათვის 110/10/6 კვ. ძაბვის ქვესადგურის – „ახალი ფერო“ მშენებლობა/ ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „ჯორჯიან მანგანეზი“. ქ. თბილისი, მარჯანიშვილის ქუჩა № 5
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ქ. ზესტაფონი, საქარხნოს ქ. № 9
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 18.08.2014 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „გამა კონსალტინგი“.

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ წარმოდგენილია ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის ტერიტორიაზე, შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ ფეროშენადნობთა ქარხნის №1 და №2 სადნობი საამქროებისათვის 110/10/6 კვ. ძაბვის ქვესადგურის – „ახალი ფერო“ მშენებლობა/ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

პროექტი ითვალისწინებს ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის ტერიტორიაზე, შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ ფეროშენადნობთა ქარხნის №1 და №2 სადნობი საამქროებისათვის 110/10/6 კვ. ძაბვის ქვესადგურის – „ახალი ფერო“ მშენებლობას და მის მიერთებას „კორხა 3“ და „კორხა 4“ ელექტროგადამცემ ხაზებთან. შპს „ჯორჯიან მანგანეზს“ გააჩნია საკუთარი ელექტროსადგური (ვარციხის ჰესების კასკადი), რომლიდანაც ქარხანას ელექტროენერგია მიეწოდება სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ დაქვემდებარებული ელექტროგადამცემი ხაზის და ქვესადგურის საშუალებით. ქარხნის ელექტროენერგიით უზრუნველყოფის ამჟამად არსებული სისტემა ეკონომიკურად არამომგებიანია, ამიტომ შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება ქარხნის ელექტროენერგიით მომარაგება განხორციელდეს ახალი სქემით.

გზშ ანგარიშში განხილულია არაქმედების, ქვესადგურის განლაგების და ღია ან დახურული ტიპის ქვესადგურის ალტერნატივები. ადგილმდებარეობის შერჩეული ვარიანტი ოპტიმალურია, როგორც გარემოსდაცვითი, ისე ეკონომიკური კუთხით. რამდენადაც, საპროექტო ნაკვეთი მდებარეობს ქარხნის ტერიტორიაზე, რომელიც ათეული წლების განმავლობაში განიცდიდა მნიშვნელოვან ტექნოგენურ დატვირთვას (არ არსებობს მცენარეული საფარი, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა და სხვა), მოწყობილია შიდა საკომუნიკაციო ქსელები, რაც მინიმუმამდე ამცირებს ასეთი კომუნიკაციების მოწყობისათვის საჭირო სამშენებლო სამუშაოების მოცულობებს და შესაბამისად, გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების რისკებს.

რაც შეეხება ქვესადგურის პროექტირებას, განხილული იქნა ქვესადგურის მოწყობის ორი ალტერნატიული ვარიანტი - ღია და დახურული. ქ. ზესტაფონის მეტეოროლოგიური პირობების გათვალისწინებით შეირჩა ღია ქვესადგურის ვარიანტი. ქვესადგურის ძირითადი ინფრასტრუქტურა დამონტაჟებული იქნება ღია მოედანზე, ხოლო დაბალი ძაბვის გამანაწილებელი დანადგარები – დახურულ შენობაში. ღია ტიპის ქვესადგურის მოწყობა არ გამოიწვევს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების განსაკუთრებულ რისკებს, რამდენადაც, ქვესადგური მნიშვნელოვანი მანძილითაა დაცილებული საცხოვრებელი ზონებიდან. შესაბამისად, ხმაურის და ელექტრული ველების გავრცელებასთან დაკავშირებული ნეგატიური ზემოქმედების რისკები მინიმალურია;

ღია ტიპის ქვესადგური მშენებლობა გამოიცხავს დიდი მოცულობის შენობა-ნაგებობების სამშენებლო სამუშაოების შესრულების საჭიროებას და შესაბამისად, მისაღებია როგორც ეკონომიკური, ისე ეკოლოგიური თვალსაზრისით.

საპროექტო ქვესადგური განთავსდება ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის ტერიტორიაზე. პირველი და მეორე საამქროების სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე მართკუთხედის ფორმის (58 x 47 მ), 2726 მ² ფართობის მიწის ნაკვეთზე. რომელიც, ბოლო წლებში გამოყენებული იყო სადნობი საამქროებიდან მიღებული წიდის სანაყაროდ. აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს შპს „ჯორჯიან მანგანეზის“ საკუთრებას, რაც

დასტურდება საჯარო რეესტრის ამონაწერით (საკადასტრო კოდი: № 32.10.33.390). საპროექტო ტერიტორია უახლოესი საცხოვრებელი ზონიდან დაცილებულია 840 მ-ით. სამხრეთ-აღმოსავლეთის მხრიდან ტერიტორიას უშუალოდ ესაზღვრება სს „ენერგო პრო ჯორჯიას“ 110 კვ ძაბვის მოქმედი ქვესადგური. ჩრდილოეთის მხარეს განთავსებულია საკაბელო ესტაკადა, რომლითაც მოხდება ქვესადგურისთვის ელექტროენერჯის მიწოდება.

პროექტის მოხედვით დაგეგმილია შემდეგი საამშენებლო სამუშაოები:

- 110/10/6 კვ-იანი ქვესადგურის "ახალი ფერო" მშენებლობა ბლოკური სქემის მიხედვით: ბლოკ ხაზი - ტრანსფორმატორი, ორი ტრანსფორმატორით (T1 და T2), სიმძლავრით 40 000 კვტ, ძაბვით 110/10 კვ, 10 კვ-იანი ძაბვის მომხმარებლისთვის სექციურ ამომრთველიანი ორი სექციის მეშვეობით;
- ტრანსფორმატორის (T1) ჩართვა ხორციელდება 110 კვ-იანი ხაზიდან "კობრა-3", ხოლო ტრანსფორმატორის (T2) 110 კვ-იანი ხაზიდან "კობრა-4", რომლებიც შეყვანილია "ახალ ფეროს" ქვესადგურზე ქვესადგურ "ახალი ზესტაფონის" ნაპირა საყრდენი ხიმიწიდან;
- 6 კვ-იანი ძაბვის მომხმარებლის მომარაგება განხორციელდება სექციურ ამომრთველიანი ორი სექციის მეშვეობით, ორი ტრანსფორმატორიდან (სიმძლავრით 2500 კვტ), რომლებიც იკვებება შესაბამისი 10 კვ-იანი სექციებიდან;
- ქვესადგურის ამოქმედება გათვალისწინებულია ორ ეტაპად. პირველ ეტაპზე იმუშავებს მხოლოდ ერთი ტრანსფორმატორი (40 000 კვტ), რომელიც შეერთებული იქნება 110 კვ-იან ხაზზე (კობრა-3 ან კობრა-4);
- გათვალისწინებულია დროებითი სარემონტო გადაერთების მოწყობა, ქვესადგურის მშენებლობის პირველი ეტაპის მოთხოვნების შესასრულებლად;
- მოხდება "ახალი ზესტაფონის" და "ზესტაფონი-2"-ის არსებული ძალოვანი კაბელების (ძაბვით 10 და 6 კვ), გადაყვანა ქვესადგურ "ახალი ფერო"-ს შესაბამის სექციებზე;
- დანადგარ-მოწყობილობის განთავსება, 6 კვ-იანი კონდენსატორთა ბატარეების მოწყობით, რეაქტიული სიმძლავრის საკომპენსაციოდ. იმის გათვალისწინებით, რომ N1 და N2 საამქროების რეკონსტრუქციის შემდეგ, ქვესადგური იმუშავებს მხოლოდ 10 კვ-იანი ძაბვის მომხმარებლის მომარაგებაზე.

ქვესადგურის მოედნის ტერიტორიის განათებისათვის ეწყობა ორი განათების ანძა, სიმაღლით 7,2 მ. თითოეული ანძის მოედანზე ეწყობა 6 სანათი (პროექტორი). განათების ანძები შედგება ფოლადის სადგარისაგან, მოედნისგან, და კიბისგან. ანძების საძირკვლები მონოლითური რკინა-ბეტონისაა, ძირის ზომებია 2,5 მ x 1 8 მ, ნიშნული - 1,8 მ.

საპროექტო ტერიტორია მიეკუთვნება არასასოფლო-სამეურნეო მიწის კატეგორიას, რომელიც რამდენიმე ათეული წლის განმავლობაში განიცდიდა მაღალი ხარისხის ტექნოგენურ დატვირთვას. ამის გამო ტერიტორიაზე აღარ არსებობს მცენარეული საფარი და პრაქტიკულად განადგურებულია ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა.

ტერიტორიაზე ჩრდილოეთის და დასავლეთის მხრიდან შედის შიდა საქარხნო გზები და შესაბამისად, გზების მოსაწყობად დამატებითი სამუშაოების შესრულება საჭირო არ იქნება. ტერიტორიის მიმდებარედ გადის ასევე ქარხნის სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე კანალიზაციის სისტემები, სადაც მოხდება ქვესადგურის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების ჩადინება.

ქვესადგურის ექსპლუატაციის ეტაპზე ნიადაგის და გრუნტის დაბინძურების პრევენციის ერთერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიებაა ტრანსფორმატორების ქვეშ ღორღით შევსებული ბეტონის აბაზანების მოწყობა, რომლებიც მილსადენებით დაკავშირებული იქნება მიწისქვეშა ზეთშემკრებ რეზერვუართან. ეს მნიშვნელოვნად შეამცირებს ზეთების ავარიული დაღვრის შემთხვევაში დამაბინძურებლების გარე პერიმეტრზე მოხვედრას, ან

ნიადაგის ღრმა ფენებში გადაადგილებას. ზეთამრიდები გათვლილია ზეთმიმღებიდან 50 % ზეთის არინებაზე 15 წუთის მანძილზე. ზეთშემკრებები გათვლილია ტრანსფორმატორის ზეთის მოცულობის 100 %-ის და ხანძრის გავრცელების საწინააღმდეგოდ 20 მ³ წყლის შეკავებაზე.

საავტომობილო და სარკინიგზო ხაზის ქვეშ მოეწყობა უნიფიცირებული ბეტონის ფილები. გზების ქვეშ ფილების დაძირვის თავიდან აცილების მიზნით გათვალისწინებულია გზის ორივე მხარეს თანაორმოების მოწყობა, საიდანაც განხორციელდება სანიაღვრე წყლების მიმართვა სანიაღვრე კანალიზაციაში.

გზს ანგარიშში განხილულია ქვესადგურის განთავსების ტერიტორიის რელიეფი, კლიმატურ-მეტეოროლოგიური პირობები, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხი, გეოლოგია, ჰიდროგეოლოგიური პირობები, ნიადაგები, ჰიდროლოგია, ფლორა და ფაუნა. გარემოს ფონური მდგომარეობა აღწერილია სრულად. ნაჩვენებია, რომ 110/10/6 კვ ძაბვის ქვესადგურის მშენებლობა და ექსპლუატაცია ვერ გამოიწვევს გარემოს შესამჩნევ ცვლილებას, რამდენადაც ობიექტი განთავსებული იქნება ქარხნის ტერიტორიაზე, სადაც უკვე ჩამოყალიბებულია ტექნოგენური ლანდშაფტი.

რელიეფის, ზოგადი გეოლოგის, ტექტონიკური, ჰიდროგეოლოგიური და საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების მიხედვით შერჩეული ტერიტორია აკმაყოფილებს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის აუცილებელ საინჟინრო-ტექნიკურ ნორმებსა და მოთხოვნილებებს.

გეოლოგიური თვალსაზრისით ტერიტორია სტაბილურია და საშიში გეოლოგიური პროცესების განვითარების რისკი პრაქტიკულად არ არსებობს.

სამშენებლო ნორმებისა და წესების მიხედვით ობიექტის განთავსების ტერიტორია მდებარეობს 8 ბალიან (MSK 64 სკალა) სეისმურ ზონაში.

ქვესადგურის მშენებლობა/ექსპლუატაციის პროცესში წყალი გამოიყენება სასმელ/სამეურნეო და ტექნიკური დანიშნულებით. სამშენებლო სამუშაოებისათვის საჭირო ბეტონის ნარევი შემოტანილი იქნება ქ. ზესტაფონის ტერიტორიაზე მოქმედი ბეტონის ქარხნებიდან, შესაბამისად ამ მიზნით ტექნიკური წყლის გამოყენება არ იგეგმება. ტექნიკური წყალი საჭირო იქნება ტერიტორიაზე და მისასვლელ გზებზე ამტვერების საწინააღმდეგოდ ზედაპირების დასველებისათვის. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენებული იქნება ფეროშენადნობთა ქარხნის წყალსადენის წყალი. სამშენებლო ბაზის ტერიტორიაზე განთავსდება წყლის სამარაგო რეზერვუარი.

ექსპლუატაციის ეტაპზე 10/6 კვ დახურული ტიპის მოწყობილობის შენობის სასმელი წყლით მომარაგებისათვის და სამეურნეო-ფეკალური წყლებისათვის მოეწყობა სასმელი-საყოფაცხოვრებო წყალგაყვანილობის და საყოფაცხოვრებო კანალიზაციის შიდა ქსელები. შენობაში წყალი მიეწოდება ქარხნის ტერიტორიაზე არსებული გარე ქსელიდან. საყოფაცხოვრებო წყლების არინება განხორციელდება ქარხნის ტერიტორიაზე არსებული გარე თვითმდენი საყოფაცხოვრებო ქსელით.

სულ მშენებლობა/ექსპლუატაციის პროცესში სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყლის საერთო ხარჯი იქნება: 638,75 მ³.

სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების საერთო რაოდენობაა 464.31 მ³. ქვესადგურის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე წყლების ჩაშვება მოხდება ქარხნის სანიაღვრე კანალიზაციის სისტემაში.

სამშენებლო სამუშაოების მცირე მოცულობების და ხანგრძლივობის, ასევე სამშენებლო მოედნის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით, სამშენებლო ბანაკის მოწყობა გათვალისწინებული არ არის. საპროექტო ტერიტორიაზე მოეწყობა სამშენებლო ბაზა, სამშენებლო მასალების დასაწყობებისა და ტექნიკის განთავსებისთვის. სამშენებლო ბაზის მოსამზადებელი სამუშაოებისას მოსწორდება სამშენებლო მოედნის ზედაპირი და გატანილი იქნება იქ არსებული წიდის ნარჩენები.

ტრანსფორმატორების და სხვა ინფრასტრუქტურის ობიექტების საძირკვლების მომზადებისათვის საჭირო მიწის სამუშაოების მოცულობა იქნება დაახლოებით 268 მ³. მიწის სამუშაოების დროს ამოღებული გრუნტის უმეტესი ნაწილი გამოყენებული იქნება ნაგებობების ფუნდამენტების შესავსებად. ნაწილი გრუნტი დასაწყობდება სამშენებლო მოედანზე და სამუშაოების დამთავრების შემდგომ გამოყენებული იქნება ტერიტორიის გეგმარებითი სამუშაოებისათვის. ატმოსფერული წყლებისაგან დაცვის მიზნით სანაყაროების პერიმეტრზე მოეწყობა წყალამრიდი არხები.

ძირითადი სამშენებლო სამუშაოების შესასრულებლად პროექტის მიხედვით განსაზღვრულია 4 თვე. თუმცა გზშ-ს ანგარიშში, მოსამზადებელი სამუშაოების და საცდელი გაშვების ხანგრძლივობის ჩათვლით, აღებულია მაქსიმალური სამუშაო პერიოდი - 6 თვე (180 დღე). სამუშაო დღის ხანგრძლივობად განსაზღვრულია 8 სთ. მშენებლობის ეტაპზე დასაქმებული იქნება დაახლოებით 20 ადამიანი. ექსპლუატაციის დროს ქვესადგურში დასაქმებული იქნება 4 კაცი, ყოველდღიურად იმორიგეებს 2 ადამიანი.

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედებას ადგილი ექნება მხოლოდ მშენებლობის ეტაპზე. სამშენებლო მოედნიდან მტვრის ემისიის შემცირების მიზნით პერიოდულად მოირწყვება სამუშაო უბნები და საავტომობილო გზები. სამშენებლო სამუშაოების წარმოების პერიოდი მცირეა და აღნიშნული ზემოქმედება განხილულია როგორც უმნიშვნელო.

ხანგრძლივი ანთროპოგენური დატვირთვიდან გამომდინარე, საპროექტო ტერიტორიაზე მცენარეული საფარი პრაქტიკულად არ არსებობს. ცხოველთა სახეობებიდან შეიძლება შეგვხვდეს მხოლოდ სინანტროპული სახეობები. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ქვესადგურის განთავსებას ბიოლოგიურ გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება არ ექნება.

"ხანძარსაწინააღმდეგო წესების" შესაბამისად, პროექტით გათვალისწინებულია ხანძრის პრევენციის ყველა აუცილებელი საშუალების მოწყობა. ქვესადგურის ტერიტორიაზე დამონტაჟდება სახანძრო სიგნალიზაციის ავტომატური სისტემა. მოეწყობა 4 ერთეული მეხამრიდი ანძა მეხდაცვის სისტემისთვის და დამიწების კონტური.

პროექტის განხორციელება იგეგმება სამრეწველო ზონაში, რომელიც იმყოფება ხმაურის გამომწვევი სხვადასხვა წყაროს მოქმედების ქვეშ. არსებული ქვესადგურის ირგვლივ და მთლიანად ქარხნის პერიმეტრზე მოწყობილია რკინაბეტონის ლობე, მცენარეული საფარი და სხვადასხვა შენობა-ნაგებობები, რომელიც მშენებლობა/ექსპლუატაციის დროს შეასრულებს ხმაურდამცავი ბარიერის როლს. მშენებლობის ეტაპზე ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელია მშენებლობაზე დასაქმებულ პერსონალზე. ხოლო ექსპლუატაციის დროს - ხმაურის ზემოქმედებას ადგილი ექნება ქვესადგურის ტერიტორიაზე დამონტაჟებული ორი 4000 კვა და ორი 2500 კვა სიმძლავრის ძალოვანი ტრანსფორმატორის ფუნქციონირების პროცესში. აგრეთვე, პერიოდული ტექ-მომსახურების და სარემონტო სამუშაოების დროს. ხმაურისგან დაცვის მიზნით ობიექტზე მომუშავე პერსონალი მშენებლობა/ექსპლუატაციის დროს უზრუნველყოფილი იქნება სპეციალური ყურსაცმებით. პერსონალის ოთახის მოწყობა იგეგმება სპეციალური ხმაურსაიზოლაციო მასალისაგან.

ელექტრული ველის ზემოქმედებისაგან დაცვის მიზნით, ქვესადგურის გარშემო მოეწყობა გამაფრთხილებელი ნიშნებით მარკირებული 20 მ-იანი დაცვითი ზონა.

სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების შესრულების დროს დაცული იქნება უსაფრთხოების წესები. სამუშაოების დასრულების შემდეგ, სამუშაო ადგილი იქნება გაწმენდილი და წესრიგში მოყვანილი.

როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია სხვადასხვა კატეგორიის ნარჩენების წარმოქმნა. ნარჩენების დროებითი განთავსებისთვის სამშენებლო მოედანზე დაიდგება სათანადო მარკირების მქონე ჰერმეტიკული კონტეინერები.

ინერტული სამშენებლო მასალების და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა და განთავსება მოხდება ქალაქ ზესტაფონის ნაგავსაყრელზე შესაბამისი წესებისა და ნორმების დაცვით.

რაც შეეხება სახიფათო ნარჩენებს, მშენებლობის ეტაპზე მათი წარმოქმნის ალბათობა მინიმალურია. სამშენებლო ტექნიკიდან ნავთობპროდუქტების მცირე დაღვრების შემთხვევაში შესაძლებელია დაბინძურებული გრუნტის, ხოლო ექსპლუატაციის დროს – სატრანსფორმატორო ზეთების ნარჩენების წარმოქმნა. აღნიშნული ნარჩენები შეინახება ლითონის ჰერმეტიკულ კასრებში. მათი განთავსებისათვის ქვესადგურის შენობაში გამოყოფილი იქნება გარე ფაქტორების ზემოქმედებისგან დაცული სპეციალური აღნიშვნების მქონე სპეციალური სათავსი. სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვისთვის გადაეცემა ამ საქმიანობაზე სათანადო ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

შემუშავებული და გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია, სამუშაოების განხორციელების სხვადასხვა ეტაპზე გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

ანგარიშს თან ერთვის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ნარჩენების მართვის გეგმები (მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდის გათვალისწინებით), განხილულია შესაძლო ავარიული სიტუაციები და შემუშავებულია მათზე რეაგირების გეგმა.

წარმოდგენილი გეგმების და შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით, ქვესადგურის მშენებლობა/ ექსპლუატაცია არ გამოიწვევს ნიადაგის, გრუნტის, ზედაპირული და მიწიქვეშა წყლების, მცენარეულ და ცხოველთა სამყაროს დეგრადაციას და მათი ეკოლოგიური მდგომარეობა იქნება დასაშვები ნორმის ფარგლებში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

შპს „ჯორჯიან მანგანუზის“ ხელმძღვანელობა ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს საქმიანობის განახორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი ინფორმაციისა და დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებების შესაბამისად;
2. ნარჩენების მართვის გეგმაში ასევე განხილულ იქნას სამედიცინო ნარჩენების უსაფრთხო მართვის საკითხები;
3. უზრუნველყოს სატრანსფორმატორო ზეთებში პოლიქლორირებული ბიფენილების შემცველობის ანალიზის ჩატარება და მათი შესაბამისი მართვა. აგრეთვე, სახიფათო ნარჩენების (მათ შორის სამედიცინო), დროებითი უსაფრთხო განთავსება და შემდგომი მართვის მიზნით გარემოზე ზემოქმედების სათანადო ნებართვის მქონე ორგანიზაციებზე გადაცემა;
4. საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვებამდე უზრუნველყოს ავარიული სიტუაციების დროს მზადყოფნაზე და მათზე რეაგირების პროცესებზე პასუხისმგებელი პირი და აღნიშნულის შესახებ აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;
5. საწარმოს მშენებლობის დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვებისთანავე აღნიშნულის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;

IV. დასკვნა

ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი, შპს „ჯორჯიან მანგანუზის“ ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის №1 და №2 სადნობი საამქროებისათვის 110/10/6 კვ. ძაბვის ქვესადგურის – „ახალი ფერო“ მშენებლობა/ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

